

มาตรฐานอุตสาหกรรมเอส

THAI SMEs STANDARD

มอก. เอส 137-2564

เครื่องประดับทองคำ

GOLD JEWELRY

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม

ICS 39.060

ISBN 978-616-580-088-4

มาตรฐานอุตสาหกรรมเอส
เครื่องประดับทองคำ

มอก. เอส 137-2564

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2202 3300

ปัจจุบัน ผู้ทำกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และกลุ่มธุรกิจเกิดใหม่ (Startup) มีการทำเครื่องประดับทองคำ เพื่อจำหน่ายในประเทศและส่งออกต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและยกระดับอุตสาหกรรมประเภนี้ให้มีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่น และเป็นที่ยอมรับ จึงเห็นควรกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมเอสเครื่องประดับทองคำ ขึ้น

มาตรฐานอุตสาหกรรมเอสนี้ จัดทำขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากผู้ทำและเอกสารต่อไปนี้ เป็นแนวทาง

ISO 11426:2014

Jewellery — Determination of gold in gold jewellery alloys —
Cupellation method (fire assay)

มผช. 1246/2549

เครื่องประดับทองคำ

ประกาศสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๖๔)

เรื่อง กำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมเอส

เครื่องประดับทองคำ

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมเอส เครื่องประดับทองคำ ขึ้น

เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จึงออกประกาศกำหนดมาตรฐาน
อุตสาหกรรมเอส เครื่องประดับทองคำ มาตรฐานเลขที่ มอก. เอส ๑๓๗-๒๕๖๔ ดังมีรายละเอียดต่อท้าย
ประกาศนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ประกาศ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายวันชัย พนมชัย)

เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

มาตรฐานอุตสาหกรรมเอส

เครื่องประดับทองคำ

1. ขอบข่าย

- 1.1 มาตรฐานอุตสาหกรรมเอสนี้ ครอบคลุมเฉพาะเครื่องประดับที่ทำด้วยทองคำบริสุทธิ์ ไม่น้อยกว่า 96.5 % และใช้กรรมวิธีการทำด้วยมือ

2. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานอุตสาหกรรมเอสนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 เครื่องประดับทองคำ (gold jewelry) หมายถึง เครื่องประดับที่นำทองคำล้วนหรือทองคำเจือหรือเรียกกันทั่วไปว่า ทองรูปพรรณ โดยมีกรรมวิธีการทำได้หลายวิธี อาจใช้การหล่อขึ้นรูปด้วยน้ำทอง เช่น แหวน กำไล แล้ว อาจนำมาทำลวดลายโดยการตอก ดุน ฉลุ หรือโดยการนำเส้นลวดทองคำหรือห่วงทองคำขนาดต่าง ๆ มาสาน หรือขัด หรือโดยใช้วิธีการนำชิ้นส่วนเครื่องประดับตามวิธีทำที่กล่าวข้างต้น แล้วนำมาประกอบเป็นทองรูปพรรณแบบต่างๆ เช่น สร้อย
- 2.2 ทองคำ (gold) หมายถึง โลหะชนิดหนึ่งมีลักษณะเป็นของแข็งสีเหลือง มีเนื้ออ่อนมาก หลอมละลายได้ที่อุณหภูมิ 1 063 °C
- 2.3 ความบริสุทธิ์ของทองคำ (gold fineness) หมายถึง อัตราส่วนของมวลทองคำบริสุทธิ์ต่อมวลทั้งหมดของผลิตภัณฑ์ ปัจจุบันกำหนดความบริสุทธิ์ของทองคำด้วยหน่วยเปอร์เซ็นต์หรือร้อยละ (%)

3. คุณลักษณะที่ต้องการ

- 3.1 ลักษณะทั่วไป
ต้องประณีต สวยงาม มีรูปแบบรูปทรงและสัดส่วนเหมาะสม ปราศจากข้อบกพร่องที่อาจทำให้เกิดอันตรายขณะใช้งาน
- 3.2 ลวดลาย (ถ้ามี)
ต้องประณีต สวยงาม กลมกลืนและเหมาะสมกับชิ้นงาน
- 3.3 การประกอบ (ถ้ามี)
ต้องประณีต ทึดแน่น คงทน
- 3.4 การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)
ต้องประณีต ทึดแน่น คงทน กลมกลืนและเหมาะสมกับชิ้นงาน

3.5 การขีดเงา (ถ้ามี)

ต้องเรียบ สม่ำเสมอ ไม่เห็นรอยขีดของตะไบหรือกระดาษทราย หรือที่เรียกว่า “รอยขนแมว”

เมื่อตรวจสอบโดยวิธีให้คะแนนตามข้อ 7.2 แล้ว ต้องได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละลักษณะจากผู้ตรวจสอบทุกคน ไม่น้อยกว่า 3 คะแนน และต้องไม่มีลักษณะใดได้ 1 คะแนน จากผู้ตรวจสอบคนใดคนหนึ่ง

3.6 ความบริสุทธิ์ของทองคำ

ต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในฉลากและต้องไม่น้อยกว่า 96.5 %

การทดสอบให้ปฏิบัติตาม ISO 11426

4. การบรรจุ

4.1 หากมีการบรรจุ ให้บรรจุเครื่องประดับทองคำในภาชนะบรรจุเหมาะสม ที่สะอาด แห้ง และป้องกันความเสียหาย ที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างเก็บรักษาได้

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

5. เครื่องหมายและฉลาก

5.1 ที่เครื่องประดับทองคำทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน และถาวร

(1) ชื่อหรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนในประเทศไทยของผู้ทำ หรือโรงงานที่ทำ

(2) ความบริสุทธิ์ของทองคำ เป็นร้อยละ (%)

5.2 ที่ฉลากหรือที่ภาชนะบรรจุเครื่องประดับทองคำทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมาย แจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(1) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น สร้อยคอทองคำ แหวนทองคำ

(2) ความบริสุทธิ์ของทองคำ เป็นร้อยละ

(3) มวล เป็นกรัม (g)

(4) ข้อแนะนำในการใช้และการดูแลรักษา

(5) ชื่อผู้ทำหรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง และเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนหรือชื่อการค้า

ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศด้วย ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

6. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

- 6.1 รุ่น ในที่นี้ หมายถึง เครื่องประดับทองคำที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน
- 6.2 การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้
- 6.2.1 การชักตัวอย่างและการยอมรับสำหรับการทดสอบการบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก
- 6.2.1.1 ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน 1 หน่วย
- 6.2.1.2 ตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ 4. และข้อ 5. จึงจะถือว่าเครื่องประดับทองคำรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 6.2.2 การชักตัวอย่างและการยอมรับสำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป ลวดลาย (ถ้ามี) การประกอบ (ถ้ามี) การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี) และการขัดเงา (ถ้ามี)
- 6.2.2.1 ให้ใช้ตัวอย่างที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว จากข้อ 6.2.1 จำนวน 1 หน่วย
- 6.2.2.2 ตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ 3.1 ถึงข้อ 3.5 จึงจะถือว่าเครื่องประดับทองคำรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 6.2.3 การชักตัวอย่างและการยอมรับสำหรับการทดสอบความบริสุทธิ์ของทองคำ
- 6.2.3.1 ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน 1 หน่วย
- 6.2.3.2 ตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ 3.6 จึงจะถือว่าเครื่องประดับทองคำรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 6.3 เกณฑ์ตัดสิน
- ตัวอย่างเครื่องประดับทองคำต้องเป็นไปตามข้อ 6.2.1.2 ข้อ 6.2.2.2 และข้อ 6.2.3.2 ทุกข้อ จึงจะถือว่าเครื่องประดับทองคำรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานอุตสาหกรรมเอส นี้

7. การทดสอบ

- 7.1 ทัวไป
- ให้ใช้วิธีที่กำหนดในมาตรฐานนี้ หรือวิธีอื่นใดที่ให้ผลเทียบเท่า ในกรณีที่มีข้อโต้แย้ง ให้ใช้วิธีที่กำหนดในมาตรฐานนี้
- 7.2 การตรวจสอบลักษณะทั่วไป ลวดลาย (ถ้ามี) การประกอบ (ถ้ามี) การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี) และการขัดเงา (ถ้ามี)
- 7.2.1 คณะผู้ตรวจสอบ
- ประกอบด้วยผู้มีความชำนาญในการตรวจสอบเครื่องประดับทองคำ จำนวน 5 คน แต่ละคนแยกกันตรวจและให้คะแนนโดยอิสระ
- 7.2.2 หลักเกณฑ์การให้คะแนน
- ให้เป็นไปตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 หลักเกณฑ์การให้คะแนน

(ข้อ 7.2.2)

ลักษณะที่ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสิน (คะแนน)			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ลักษณะทั่วไป	ต้องประณีต สวยงาม มีรูปแบบรูปทรงและสัดส่วนเหมาะสม ปราศจากข้อบกพร่องที่อาจทำให้เกิดอันตรายขณะใช้งาน	4	3	2	1
ลวดลาย (ถ้ามี)	ต้องประณีต สวยงาม กลมกลืนและเหมาะสมกับชิ้นงาน	4	3	2	1
การประกอบ (ถ้ามี)	ต้องประณีต ติดแน่น คงทน	4	3	2	1
การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)	ต้องประณีต ติดแน่น คงทน กลมกลืน และเหมาะสมกับชิ้นงาน	4	3	2	1
การขีดเงา (ถ้ามี)	ต้องเรียบ สม่ำเสมอ ไม่เห็นรอยขีดของตะไบหรือกระดาษทราย หรือที่เรียกว่า “รอยขนแมว”	4	3	2	1